

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum
7 juli 2016

Ons kenmerk
z2016-10372

Uw brief van
25 april 2016 en 21 juni 2016

Contactpersoon

Uw kenmerk

Onderwerp
Adviesaanvraag Experimentenwet Gemeenten

Geachte ,

Bij brief d.d. 25 april 2016 verzoekt u, mede namens de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) om advies uit te brengen over een bijgevoegd ontwerp Experimentenwet gemeenten. Bij brief d.d. 11 mei 2016 heeft de AP u laten weten dat nu dit ontwerp op 3 mei 2016 tevens is gepubliceerd in het kader van een internet consultatie, met 7 juni 2016 als deadline voor het geven van reacties, de AP het gevraagde advies niet eerder zal uitbrengen dan na ommekomst van de deadline voor de internet consultatie en nadat de AP door het ministerie is bericht over eventuele wijzigingen naar aanleiding van die consultatie.

Bij brief d.d. 21 juni 2016 heeft u een dergelijk bericht aan de AP doen toekomen. Bijgaand treft u het gevraagde advies van de AP over het ontwerp Experimentenwet gemeenten aan.

Wetsvoorstel op hoofdlijnen

- *Algemeen*

Dit wetsvoorstel beoogt regels te stellen over door gemeenten uit te voeren experimenten ter bevordering van een innovatieve aanpak van maatschappelijke opgaven.

Daartoe voorziet het wetsvoorstel in artikel 1.2 in een procedure voor indiening en beoordeling van experimenten 'die nopen tot afwijking van bij of krachtens de wet gestelde voorschriften'. De procedurele en inhoudelijke voorwaarden waaraan voorstellen voor dergelijke experimenten moeten voldoen worden bij amvb nader geregeld. In artikel 1.4 worden daarnaast nadere regels in een amvb in het vooruitzicht gesteld over de uitvoering van de experimenten, terwijl artikel 1.5 voorziet in evaluatie van ieder experiment, volgens bij amvb te stellen nadere regels.

Datum
7 juli 2016

Ons kenmerk
z2016-10372

Daarnaast wordt in een tweetal artikel voorzien in regels voor twee concrete experimenten, respectievelijk 'voorzitter raadscommissie van buiten de raad' (artikel 2.1) en 'registratie adviesvragen huiselijk geweld en kindermishandeling' (artikel 2.2).

In de Memorie van Toelichting (MvT) wordt aangegeven dat voor in de toekomst te honoreren experimenten steeds zal worden voorzien in het opnemen van specifieke bepalingen in de onderhavige wet, waarin de benodigde uitzonderingen op de wettelijke regels worden opgenomen.

Aangezien in artikel 2.2 sprake is van een van de vigerende wetgeving afwijkende regeling voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens en voor de doorbreking van het (medisch) beroepsgeheim, is de advisering van de AP met name toegespitst op de regeling en onderbouwing van dit experiment.

- *Hoofdlijnen experiment registratie adviesvragen huiselijk geweld en kindermishandeling*

In artikel 2.2 wordt voorzien in de mogelijkheid voor een advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK) om ook bij een adviesvraag een beperkte set persoonsgegevens van betrokkenen (vermoedelijke daders en slachtoffers) te verwerken. Op grond van de vigerende regeling in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dit alleen toegestaan bij een melding. Bij een adviesvraag mag het AMHK op grond van de Wmo alleen persoonsgegevens verwerken van de persoon die om advies vraagt.

In het experiment – uit te voeren door het AMHK Midden-Brabant – is derhalve sprake van een uitbreiding van de bevoegdheid van het AMHK tot registratie van bijzondere persoonsgegevens. Indien over de te registreren persoon of personen niet eerder een signaal bij het AMHK is binnengekomen, blijft het bij registratie en wordt geen actie ondernomen. Voorzien wordt in een bewaartermijn van twee jaar (lid 3). Indien er wel een anders signaal is of wordt ontvangen, dan kan wanneer de signalen hier aanleiding toe geven ambtshalve worden overgegaan tot een melding en kan in het kader van de meldfunctie van het AMHK worden overgegaan tot een onderzoek. Doel van het experiment is te bepalen hoe vaak het voorkomt dat meerdere adviesvragen betrekking hebben op dezelfde situatie van (mogelijk) huiselijk geweld of kindermishandeling en in hoeverre zo meer vermoedelijke gevallen van huiselijk geweld of kindermishandeling aan het licht worden gebracht. Ook zal worden bepaald wat het effect is op de laagdrempeligheid van het vragen van advies bij het AMHK.

Het kan bij adviesvragers zowel gaan om burgers (familieleden, slachtoffers, omstanders etc) als professionals (leerkrachten, artsen, jeugdhulpverleners etc). Voor professionals die beroepshalve advies vragen aan het AMHK wordt in het vierde lid van artikel 2.2 voorzien in een 'meldrecht' zodat zij hun beroepsgeheim kunnen doorbreken.

Beoordeling

- *Algemeen*

De AP constateert dat het onderhavige ontwerp Experimentenwet Gemeenten een kader biedt dat in amvb's nader uitgewerkt zal moeten worden. In de MvT wordt aangekondigd dat de bij amvb nader uit te werken – inhoudelijke - randvoorwaarden voor experimenten waarschijnlijk gelijk zullen zijn aan de in deze – eerste – ronde gehanteerde criteria, waarbij de AP met name belang hecht aan het vereiste 'het voorstel mag niet in strijd zijn met de uitgangspunten van de Grondwet, het recht van de Europese Unie,

Datum
7 juli 2016

Ons kenmerk
z2016-10372

verdragen en regels van volkenrechtelijke organisaties' indien het bij experimenten gaat om afwijking van wettelijke bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens.

De AP adviseert u om niet alleen de in de toekomst op te nemen bepalingen inzake nieuwe experimenten met consequenties voor de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens aan de AP ter advisering voor te leggen, maar ook de ontwerpen van amvb's op grond van de Experimentenwet Gemeenten. De AP adviseert tevens om bij de regeling in deze wet van de nu en in de toekomst voorgestelde experimenten te voorzien in een inhoudelijke onderbouwing in de MvT dat die experimenten voldoen aan bovengenoemd criterium (niet in strijd met de uitgangspunten van

- *Experiment 'registratie adviesvragen huiselijk geweld en kindermishandeling'*
 - Inhoudelijke onderbouwing noodzaak van deze specifieke wettelijke regeling voor de verwerking bijzondere persoonsgegevens

De AP constateert dat in artikel 2.2 wordt voorzien in een wettelijke regeling voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens, zoals bedoeld in artikel 23 eerste lid onder f, Wbp. In die bepaling is aangegeven dat een dergelijke wettelijke regeling noodzakelijk moet zijn met het oog op een zwaarwegend algemeen belang en dient te voorzien in passende waarborgen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De AP constateert dat het in de MvT ontbreekt aan een inhoudelijke onderbouwing van het zwaarwegend algemeen belang en dat ook niet expliciet wordt ingegaan op de aanwezigheid van passende waarborgen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen.

In toelichting (onder 4.2.2) een beschouwing opgenomen over de inbreuk op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, die luidt: '...de beperking moet rusten op een wettelijke basis en noodzakelijk zijn in een democratische samenleving, dat wil zeggen een legitiem doel dienen en voldoen aan de vereisten van subsidiariteit en proportionaliteit. Deze afweging is op hoofdlijnen opgenomen in artikel 8 Wbp. Hierin staat dat de gegevensverwerking noodzakelijk moet zijn voor de behartiging van het gerechtvaardigd belang, tenzij het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkeneprevaleert'. Met deze passage wordt echter niet voldaan aan het vereiste van een inhoudelijke onderbouwing dat aan deze criteria wordt voldaan. Daarbij lijkt het ook te gaan om een (op zich ook nog onvolledige) verwijzing naar het bepaalde in artikel 8 onder f, Wbp, terwijl er sprake zou moeten zijn van een inhoudelijke onderbouwing dat aan artikel 23 eerste lid onder f, Wbp wordt voldaan. De AP constateert dat derhalve de MvT in dit opzicht tekort schiet.

De AP adviseert om de bij onderbouwing van de noodzaak van de onderhavige wettelijke bepaling de in artikel 23 eerste lid onder f, Wbp opgenomen criteria te hanteren en de noodzaak van deze wettelijke regeling voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens dienovereenkomstig en meer inhoudelijk te motiveren.

- Inhoudelijke onderbouwing noodzaak doorbreking (medisch) beroepsgeheim

De AP constateert dat in het vierde lid van artikel 2.2 wordt voorzien in een mogelijkheid voor professionals om in het kader van een adviesvraag bij het AMHK het (medisch) beroepsgeheim te doorbreken. Een en ander vergelijkbaar met de vigerende regeling in de Wmo van een meldrecht bij de melding door geheimhoudingsplichtigen van een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bij het AMHK. De AP constateert dat in de MvT bij het onderhavige wetsvoorstel in paragraaf 4.2.3 dit

Datum
7 juli 2016

Ons kenmerk
z2016-10372

aspect niet expliciet wordt benoemd. In de MvT ontbreekt het ook aan de vereiste, inhoudelijke motivering voor deze wettelijke voorziening ter doorbreking van het (medisch) beroepsgeheim.

De AP adviseert om in de MvT expliciet aandacht aan de mogelijkheid tot doorbreking van geheimhoudingsplichten te besteden en te voorzien in de vereiste inhoudelijke motivering voor de doorbreking van het (medisch) beroepsgeheim.

Advies

Gelet op de grote belangen welke, ook in verband met het onderhavige wetsvoorstel, zijn gemoeid met de verwerking van bijzondere persoonsgegevens en de doorbreking van het (medisch) beroepsgeheim, adviseert de AP u niet tot indiening van dit wetsvoorstel over te gaan dan nadat daarin met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

Hoogachtend,
Voor de Autoriteit Persoonsgegevens,

mr. W.B.M. Tomesen
Vice Voorzitter